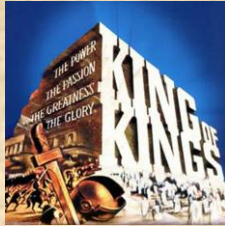

Salme 24: En salme om Kristus - ærens konge

Af diakon Eskild Skov Særkjær

Lad os begynde med at læse salmen

- 1 "Herrens er jorden og dens fylde, jorderig og de, der bor derpå;
- 2 thi han har grundlagt den på have, grundfæstet den på strømme.
- 3 Hvo kan gå op på Herrens bjerg, og hvo kan stå på han hellige sted?
- 4 Den med skyldfri hænder og hjertet rent, som ikke sætter sin hu til løgn og ikke sværger falsk;
- 5 han får sin velsignelse fra Herren, retfærdighed fra sin frelses Gud.
- 6 Så er den slægt, som spørger efter ham, som søger dit åsyn, Jakobs Gud! - Sela.
- 7 Løft jeres hoveder, I porte, løft jer, I ældgamle døre, at ærens konge kan drage ind!
- 8 Hvo er den ærens konge? Herren, stærk og vældig, Herren, vældig i krig!
- 9 Løft jeres hoveder, I porte, løft jer, I ældgamle døre, at ærens konge kan drage ind!
- 10 Hvo er han, den ærens konge? Herren, Hærskarers Herre, han er ærens konge! Sela.

De fleste kristne ved, at Jesus altid har været, fordi han selv er Gud og ét med sin Fader og den Hellige Ånd; og derfor finder vi da også hans tilstedeværelse gennem hele den gamle pagt - også her i denne salme. Her finder vi ham dog ikke under hans frelsesnavn, for, som vi ved, blev dette navn først fuldt ud åbenbaret for de troende i den nye pagt. I denne salme omtales han især som Herren og som 'ærens konge'. Går vi til de andre tekster i GT, åbenbarer han sig desuden med navne som Klippen, Kongen, Herrens åsyn, Herrens højre hånd, Herrens engel, eller som 'min hyrde', som vi så det i forrige salme. At det virkelig er Jesus, der henvises til og tales om i eksempelvis salme 23 og 24, bliver understreget igen og igen gennem bibelen. Et par eksempler:

I Zak. 14 tales der fx først om Jerusalems sidste trængsel og frelse, og om den kommende herlighed, som indledes med Jesu Kristi (Messias') synlige komme til jorden. Denne synlige genkomst indledes med profetien om, at han, som er Herren, vil komme igen og sætte sine fødder på Oliebjerget. At det virkelig er Jesus, der tænkes på, er åbenbart, for der står jo det samme i beretningen om Jesu himmelfart i Ap.g. 1, hvor to mænd i hvide klæder (engle) åbenbarede sig for disciplene, og sagde:

"Denne Jesus, som er optaget fra jer til Himmelen, han skal komme igen på samme måde, som I har set ham fare til Himmelen", Ap.g. 1:11.

Der er nærmest utallige andre skrifteksempler, hvoraf det fremgår, at det er Jesus, der åbenbarer sig som Herren - ikke bare i GT, men også i NT. Det nok bedst kendte eksempel er nok det, hyrderne hørte julenat, hvor englene åbenbarede sig for dem og sagde: 'Eder er i dag en frelser født i Davids by - han er Kristus, Herren!'

Lad os også se på et af de mange andre eksempler fra NT. Indtoget i Jerusalem palmesøndag indledes med, at Jesus sender to af sine disciple af sted, idet han siger:

"Gå hen i landsbyen lige foran jer; så vil I straks finde et æsel, som står bundet med et føl hos sig; løs dem og før dem til mig! Og hvis nogen siger noget til jer, skal I svare, at Herren har brug for dem, så vil han straks lade jer få dem", Matt. 21:2-3.

I disse indledningsvers siger Jesus altså, at disciplene skal sige, at 'Herren har brug for dem'. Han kunne vel ligeså godt havde sagt, at 'Jesus har brug for dem', men det gør han ikke - muligvis fordi, at han nu taler om sig selv som Gud, der er kommet for at lide og dø for folket?

Atter og atter ser vi skriftens vidnesbyrd: Jesus er Kristus, Herren! At Jesus er Kristus, henviser selvfølgelig til de mange GT-profetier, som vidner om, at Messias, deres frelser, kommer fra Davids slægt, og skal derfor selvfølgelig også arve hans trone. Men hver gang skriften vidner om, at Jesus er Herre (Herren), betyder det, at han ikke bare er Davids biologiske søn (efterkommer), men at han er den sande og evige Guds Søn, som kommer til os fra Himlen. Det stemmer med det, Johannes beskriver således:

"Ingen har nogen sinde set Gud; den enbårne, som selv er Gud, og som er i Faderens favn, han er blevet hans tolk", John. 1:14.

Det er dette budskab, der går som en rød tråd gennem GT såvel som NT. Ser du dette og holder det fast, så finder du Jesus overalt i GT - også i salme 24, som vi nu skal se nærmere på:

Det første, vi hører om ham, er, at hele jorden med alt, hvad den rummer, tilhører ham. Står end hans trone i Himlen, ejer han dog jorden i hele dens fylde - og er nær hos alle, 'som bor derpå'

Godt nok gav han i sin tid jorden til menneskenes børn - som der står andre steder (fx i sl. 115:16, 5. Mos. 4:39), men af dette og andre vers fremgår det, at han har beholdt ejendomsretten til den. Vi har altså kun jorden til låns - og ifølge bibelen har Gud sat os til at være dens forvaltere, og derfor er det, at vi skal værne om den, som han ville havde gjort det. Derfor forstår vi, at alt, hvad vi ser, er skabt af ham og tilhører ham, og hans vilje er, at vi priser ham for det, og glæder os over hans visdom, almagt og herlighed! Tænk, at han har givet os alt dette! Det stemmer helt med det, Paulus og Barnabas sagde, da de var ude på deres første missionsrejse og forkyndte evangeliet for hedningerne:

"Gud har i de forbigangne tider ladet alle hedningerne vandre deres egne veje. Dog lod han sig ikke uden vidnesbyrd, idet han viste jer velgerninger, gav jer regn og frugtbare tider fra himmelen og mættede jer med føde og fyldte jeres hjerter med glæde", Ap.g. 14:16-17.

Sådan er Gud. Engang læste jeg om et barn, som havde sagt. 'Det er typisk Gud at være god'. Og det er sandt. Gud er god, ikke bare overfor os, men overfor alle 'de, som bor derpå'. Han har jo ikke bare skabt jorden, men han har også skabt alt levende. Derfor har han da også ejendomsretten over os - ikke blot i de ydre forhold, som føde og klæder, men også over vore sjæle. I Ez. 18:4 siger han: 'Se, alle sjæle er mine'.

Gang på gang understreger Gud, at han elsker os og ønsker at frelse os. 'Du er dyrebar for mig', siger han (Es. 43:4). Og, et andet sted:

"Jeg har ikke lyst til nogens død, lyder det fra den Herre Herren. Omvend jer derfor, så skal I leve", Es. 18:32.

Det er Guds plan og mål. Hvor må det smerte ham, at så mange mennesker ud over jorden ikke vil kendes ved ham og frelses, men gør derimod det samme, som da Herren talte til Israels børn ved profeten Jeremias og sagde:

"Så siger Herren: Stå ved vejene og se efter, spørg efter de gamle stier, hvor vejen er til alt godt, og gå på den, så finder I hvile for jeres sjæle. Men de svarede: Det vil vi ikke", Jer. 6:16.

Det er ikke til at forstå, at mennesker siger nej til deres skaber og frelser. Jamen, er det ikke fordi de ikke kender ham? Jo, på en måde! Og så alligevel også nej, som bundet i, at menneskeheden har valgt at lukke øjnene for det, han har åbenbaret. Vi husker sikkert versene fra Rom. 1, hvor det fastslås, at

"det, som kan erkendes om Gud, ligger.. åbent for dem, Gud har jo åbenbaret det for dem. Thi hans usynlige væsen, både hans evige kraft og hans guddommelighed, har kunnet ses fra verdens skabelse af, idet det forstås af hans gerninger, så de er uden undskyldning", Rom. 1:19-20.

Vi skal nu se på det næste vers i salme 24, hvor der står, at Gud 'har grundlagt den (altså jorden) på have, grundfæstet den på strømme'. Jamen, kunne man indvende: Det ser da ikke videre solidt ud som grundvold. Og hvad menes der i det hele med strømme? Måske henviser det til, at Gud engang lod vandet vige bort, så det faste land kom til syne? På den måde blev jorden grundlagt på en del af det oprindelige hav, eller på strømme, som det mere poetisk kaldes i denne salme. Det kan dog også henvise til jordens nuværende situation. Der er fx fundet så store mængder vand under jorden, at flere eksperter mener, at der er mere vand dér end over jorden.

Man har fx fundet store mængder af fersk vand under Østersøens bund, som hele tiden fornyr sig. Hvert eneste døgn kommer der en tilstrømning af 100 millioner m³ nyt vand fra underjordiske kilder - og hvor meget vand der er i disse, ved man ikke. Som et andet eksempel hørte jeg engang, at der er så meget fersk vand dybt under Sahara, at der mere end rigeligt til at opdyrke hele ørkenen i tusinder af år. Og sådan kunne vi blive ved. Salmisten kan altså have mere ret, end vi kan forestille os, når han skriver, at jorden er grundlagt på have.

I vers 3-6 går David over til at tale om det folk, som hører Herren til. Det er selvfølgelig dem, som han har købt med sit eget blod. Det er kun disse, der kan stå 'på Herrens bjerg.. med skyldfri hænder og hjertet rent', som der står. Hvilket bjerg er der mon tale om? Det kan ikke være Sinai, for der måtte og kunne ingen anden end Moses nærme sig Gud. Resten af folket stod skælvende i frastand med dødsangst i deres hjerter, 2. Mos. 20:21, Hebr. 12:18. Der må altså være tale om et andet bjerg. Bibelen taler da også meget dette andet bjerg, og siger endda, at vi skal mødes med ham dér. Det er Zions bjerg, hvor Gud har sat os, jøder og hedninger, stævne.

Zions bjerg kan helt konkret henvise til både det himmelske og jordiske Jerusalem - men det kan også henvise til Golgata, hvor enhver må have et møde med Jesus for at blive frelst. I åndelig betydning er det ét og det samme. Det sker fx i Es. 25, hvor det, der sker på Zions bjerg, beskrives således:

"Hærskarers Herre gør på dette bjerg et gæstebud for alle folkeslag.. Og han borttager på dette bjerg sløret, som tilslører alle folkeslag, og dækket, der dækker alle folk. Han opsluger døden for stedse. Og den Herre Herren aftørre tåren af hver en kind og gør ende på sit folks skam på hele jorden..", Es. 25:6-8.

Det er dér, på dette bjerg, han har sat os stævne. Derfor, på spørgsmålet om, hvem der kan 'gå op på Herrens bjerg', bliver svaret: Det er 'den med skyldfri hænder og hjertet rent'. Det er denne renhed,

der gør, at den troende kan stå retfærdig ind for Gud. Hvordan får vi del i denne retfærdighed? Det er det, der beskrives i det næste vers:

"Han får sin velsignelse fra Herren, retfærdighed fra sin frelses Gud", v. 5.

Læg mærke til, at verset nævner, hvor velsignelsen og retfærdigheden kommer fra. Der er nemlig ikke tale om en selverhvervet retfærdighed, for så var det umuligt for noget menneske at blive frelst; men som vi ved, skænkes den derimod af Gud alene. Det er frelsesbudskabet, og det er dét, Paulus henviser til, når han skriver:

"Thi af nåden er I frelst ved tro, det skyldes ikke jer selv, Guds er gaven. Det skyldes ikke gerninger, så nogen kan rose sig", Ef. 2:8-9.

Denne nåde er retfærdigheden fra Gud, som der skrives så meget om i NT. Men det gør GT faktisk også. I salme 71 giver David udtryk for dette på denne måde:

"Jeg vil altid håbe, blive ved at istemme din pris, min mund skal vidne om din retfærdighed, din frelse dagen lang, thi jeg kender ej ende derpå. Jeg vil.. lovsynge din retfærdighed, kun den alene", Salme 71:14-16.

Det er tydeligt, at David har oplevet det at være retfærdiggjort. Derfor omtaler han da også den som en velsignelse fra 'sin frelses Gud', v. 5. Alle troende er virkelig blevet velsignet af ham. Men, er denne retfærdighed ikke kun noget, der hører den nye pagt til? Nej! Når der fx står, at 'alle' har syndet, og bliver retfærdiggjort af Guds nåde ved forløsningen i og ved Jesu blod, så gælder det selvfølgelig alle mennesker til alle tider. Det giver ingen mening at tro, at de troende i den gamle pagt ikke blev retfærdiggjort på samme måde som os. At de så ikke forstod det lige så godt som os, som har fået det hele åbenbart i NT, er en anden sag. Det er denne retfærdiggørelse ved Jesus Kristus, Peter vidner om ved apostelmødet, da han sagde:

"Gud gjorde ingen forskel på os og dem, idet han ved troen rensede deres hjerter", og

"Vi tror.. at vi bliver frelst ved Herren Jesu nåde ganske på samme måde som de", Ap.g. 15:9,11.

Denne sandhed er da også grunden til, at der også tales så meget om Guds retfærdighed i GT. Ikke bare som en teori, men som en erfaring. David siger derfor videre, at

"Så (sådan) er den slægt, som spørger efter ham, som søger dit åsyn, Jakobs Gud", v. 6.

Her tales der først og fremmest om de hellige, for ifølge forrige vers er der jo tale om dem.

Indirekte taler verset dog også til alle ikke-kristne, der spørger efter Gud og søger ham, og hans frelse i Jesus Kristus. For det er jo ham, der især i GT åbenbares og kendes som Guds åsyn. Gud har givet det løfte, i både den gamle og nye pagt, at 'enhver, som beder, han får, og hver den, der søger, skal finde'. Det gælder altså enhver! Således kan ethvert menneske på hele jorden da også få del i den velsignelse og retfærdighed, der beskrives i salmen.

Læg i øvrigt også mærke til, at Herren omtaler sig selv som Jakobs (dvs. Israels) Gud. Der er nogle, som af teologiske grunde har slettet alle henvisninger til, at Gud er Israels Gud, enten fordi de ikke mener, at han er Israels Gud - jøderne har haft deres tid, siges der. Eller, fordi han, som de siger, er alles Gud. Det er han også! Men vi kommer ikke udenom, at han på en særlig måde er Israels Gud, og har direkte åbenbart sig under dette navn 219 gange i bibelen, og lægger vi alle de andre lignende navne til, som fx 'Abrahams Gud, Isaks Gud og Jakobs Gud', kommer vi op på i alt 440 gange. Hvis nogen derfor spørger: Hvem er din Gud, må vi svare: 'Vores Gud er Herren, Abraham, Isak og Jakobs Gud - eller kortere: Han er Israels Gud! Det er ham, og ham alene, der er Jesu Kristi Fader - og dermed er han også vores fader.

I vers syv går salmisten over til at tale om porte og døre, som skal 'løfte deres hoveder', for at ærens konge skal drage ind. De samme ord bliver gentaget i vers ni. Med disse ord giver salmisten en poetisk opfordring til Jerusalem om at lade ærens konge komme ind i byen, når han kommer (igen). I bibelen bliver byen Jerusalem eller landet Israel ofte gjort synonymt med folket, og derfor er det egentlig folket, som får opfordringen til at tage imod denne ærens konge, og lade ham komme ind i deres by og hjerte. Han er nemlig værdig til at få deres tilbedelse.

Ganske vist blev han tilbudt af mange, da han red ind i Jerusalem palmesøndag, og modtog deres hyldest, da de råbte: 'Hosianna, Davids søn, velsignet være han, som kommer i Herrens navn', men dette er kun et billede på, hvad der skal ske, når alle jøder tager imod ham som deres Messias, deres frelser og Herre, når han kommer igen.

I 2. Sam. 7:9 har Gud sagt dette til David om Messias: 'Jeg vil skabe dig et navn som de største på jorden', og det er netop det, der henvises til, når der i vers 8 spørges om hans navn. Det er Herren, Messias, som er ærens konge, stærk og vældig, vældig i krig, mod bl.a. de onde åndsmagter. Og så skal riget være hans for evigt. I Luk. 1:32-33 beskrives denne konge på denne måde:

"Han skal blive stor og kaldes den Højstes Søn; og Gud Herren skal give ham Davids, hans faders trone. Han skal være konge over Jakobs hus til evig tid, og der skal ikke være ende på hans kongedømme".

David har sikkert taget udgangspunkt i noget, han selv har oplevet dengang. Dengang var sådanne processioner almindelige; som fx når en konge vendte tilbage til byen efter en sejr over sine fjender - og det bruger han nu som et billede på Jesus, som er den ærens konge, som kommer. Lad os nu - i tankerne - prøve at følge ham på hans vej ind i byen, efter den fuldkomne sejr over fjenderne:

Processionen, som modtog kongen, standser op uden for Jerusalems porte, og sangerne, som altid gik foran, udråber nu det, der er beskrevet i vers syv:

"Løft jeres porte, løft jer, I ældgamle døre, at ærens konge kan drage ind".

At åbne portene betyder at underkaste sig ham, de åbnes for. Byens vogtere sad oftest i byporten, og byens ældste samledes dér, og det betød, at hvis fjenden kom, var de straks på vagt. Men hvis det var kongen, som kom, havde han selvskrevet adgang. Og hvor meget mere gælder det så ikke Ærens konge, Jesus, fordi han er Herren over alt og alle (v. 1-2).

Men inden de lukke portene op for ham, vil vagterne ved porten dog være sikker på, at det virkelig er kongen. Det kunne jo være en bedrager. Ifølge bibelen kan Satan jo på bedragerisk måde give skin af at være lysets engel, 2. Kor. 11:14. Det vil også ske, når Antikrist åbenbarer sig og udgiver sig for at være Gud (Kristus). Det er sikkert grunden til, at de råber: "Hvo er den ærens konge?" De får straks svar tilbage:

"Herren, stærk og vældig, Herren, vældig i krig", v. 8.

I NT står der, at fårene kender deres hyrdes røst. Han er ærens konge! Det er den samme, som når han i 1. Kor. 2:8 beskrives som 'Herlighedens Herre'. Da Jesus red ind i Jerusalem, så det ikke sådan ud. I det ydre var der ikke noget herligt over ham. Var han så ærens konge? Mange af dem, som havde jublet over hans indtog i til byen, troede det åbenbart ikke af hele deres hjerte, for kun fire dage senere råbte de: 'korsfæst ham', som om han var en forbryder. Da gik det i opfyldelse, som der står skrevet:

"Vi regnede ham for plaget, slagen, gjort elendig af Gud. Men han blev såret for vore overtrædelser, knust for vor brødes skyld, os til fred kom straf over ham, vi fik lægedom ved hans sår. *Vi for alle vild som får, vi vendte os hver sin vej, men Herren lod falde på ham den skyld, der lå på os alle*", Es. 53:4-6.

Da han havde betalt den skyld, der lå på os alle, og havde udholdt korset uden at ænse skammen, oprejste Gud ham fra de døde, står der - og han har nu taget sæde hos Faderens højre side. Alt dette har godtgjort, at han er Ærens konge, og det skrives med store bogstaver i Himlen:

"Værdig er Lammet, det slagtede, til at få.. pris og ære og lov", Åb. 5:12.

Vi går tilbage til teksten i salme 24. Vers 9 gentager som sagt opfordringen fra vers 7. Dengang var det almindeligt at spørge to gange, for at udelukke misforståelser. Når det gælder kongen, har han som sagt retten til at drage ind, og tiltvinge sig adgang, om det skulle være. Det gælder selvfølgelig også Jesus, som har al magt i himlen og på jorden. I Es. 45:2 siger han: "Jeg sprænger porte af kobber og sønderhugger slår af jern". Alligevel beskrives han som den sagtmodige, der har tid til at vente, til dørene går op. Han tvinger ingen til at lukke op. Han vil, at den enkelte selv frivillig vil lukke ham ind i sit hjerte og sind. Derfor siger han:

"Se, jeg står for døren og banker; om nogen hører min røst og åbner døren, da vil jeg gå ind til ham og holde nadver med ham, og han med mig", Åb. 3:20.

To gange har folket i byen spurgt: 'Hvem er han, ærens konge', og to gange har han svaret. Man kan ligesom fornemme, at de tøver. Det er, som om de siger: Er det virkelig ham, vi har ventet på i så mange år, eller skal vi vente en anden? De to gange spørgsmål og svar, der lyder, før folket lukker portene op og byder ham velkommen, henviser muligvis profetisk til, at det jødiske folk ikke hørte ham, da han var her første gang, og afviste ham derfor som deres frelser og Herre. Men på den dag, hvor han kommer igen, hører og forstår de pludselig, at han virkelig er den ærens konge, deres Messias og Frelser, som skrifterne taler om. Da de nu igen hører hans røst, genkender de ham:

Han er 'Herren, Hærskarers Herre, han er ærens konge', og nu åbner de portene for ham uden at tøve. Og Herren drager ind, hvor han nu vil tage bolig for stedse. Og da skal de lovprise Gud i al evighed, som der står skrevet i Esajas 12:

"På hin dag skal du sige: Jeg takker dig Herre, thi du vrededes på mig, men din vrede svandt, og du trøstede mig. Se, Gud er min frelse (Yahshua), jeg er trøstig og uden frygt; thi Herren er min styrke og min lovsang, og han blev mig til frelse (eller: blev min Frelser). I skal øse vand med glæde af frelsens kilder (af Jesu kildevæld), og sige på hin dag: Tak Herren, påkald hans navn, gør hans gerninger kendt blandt folkene, kundgør, at hans navn er højt. Lovsyng Herren, thi stort har han øvet, lad det blive kendt på den vide jord. Bryd ud i fryderåb, Zions beboere, thi stor i jeres midte er Israels Hellige".

Amen